

Witold Lutosławski | III Symfonia

To jedna z najważniejszych symfonii XX wieku

Wykonawcy:

Andrzej Bauer – wiolonczela

Narodowa Orkiestra Symfoniczna Polskiego Radia w Katowicach

Gabriel Chmura – dyrygent

III Symfonia Witolda Lutosławskiego powstała na zamówienie Chicago Symphony Orchestra i po raz pierwszy wykonana została właśnie przez ten zespół 29 września 1983 roku. Pierwsze szkice utworu Lutosławski rozpoczął ponad dekadę wcześniej, już w 1972 roku. Sporo czasu zajęło mu rozwiązanie postawionych sobie problemów z zakresu faktury i organizacji struktur wysokościowych. Kompozytor wspominał też o niezwykłym ciężarze odpowiedzialności, jaki odczuwał tworząc kompozycję dla najlepszej orkiestry na świecie. Forma *III Symfonii* stanowi wynik wieloletnich doświadczeń Lutosławskiego jako melomana. Fascynowała go, jak wyznawał, symfonia Ludwiga van Beethovena, ale model doskonały stanowiła dla niego symfonia Josepha Haydna. *III Symfonia* składa się z dwóch części. Lutosławski zastosował w niej swój własny pomysł konstrukcyjny: część pierwsza ma być jedynie przygotowaniem do drugiej. Jej zadaniem jest rozbudzenie ciekawości, którą zaspokoi część druga, przedstawiająca główną ideę utworu. Symfonię rozpoczyna i kończy charakterystyczne, energiczne czterokrotne powtórzenie jednego dźwięku – nasuwa się tu analogia do „motywu losu” z *V Symfonii* Beethovena. Zdaniem kompozytora utwór nie posiada żadnego programu, nie przedstawia żadnych treści pozamuzycznych. Jednak okoliczności, w których doszło do pierwszych wykonań utworu zarówno w Chicago, jak i w Polsce, spowodowały przypisanie mu niezamierzonych przez kompozytora znaczeń. Po prawykonaniu *III Symfonii* w 1983 roku w Chicago doszło do jej wykonania w Londynie. W postaci nagrania z londyńskiego koncertu Orkiestry Symfonicznej BBC pod dyktando kompozytora utwór zabrzmiał po raz pierwszy publicznie w Polsce. Miało to miejsce w kościele św. Michała w Sopocie 26 sierpnia 1984 roku w ramach „drugoobiegowej” imprezy Gdański Sierpień '84.

W 1983 roku uhonorowano Witolda Lutosławskiego za *III Symfonię* Nagrodą Artystyczną Komitetu Kultury Niezależnej NSZZ „Solidarność”.

Źródło: Polskie Centrum Informacji Muzycznej, Związek Kompozytorów Polskich, marzec 2002